

HRVATSKI glasnik

Godina XVII, broj 2

11. siječnja 2007.

cijena 80 Ft

Zima u Novom Selu

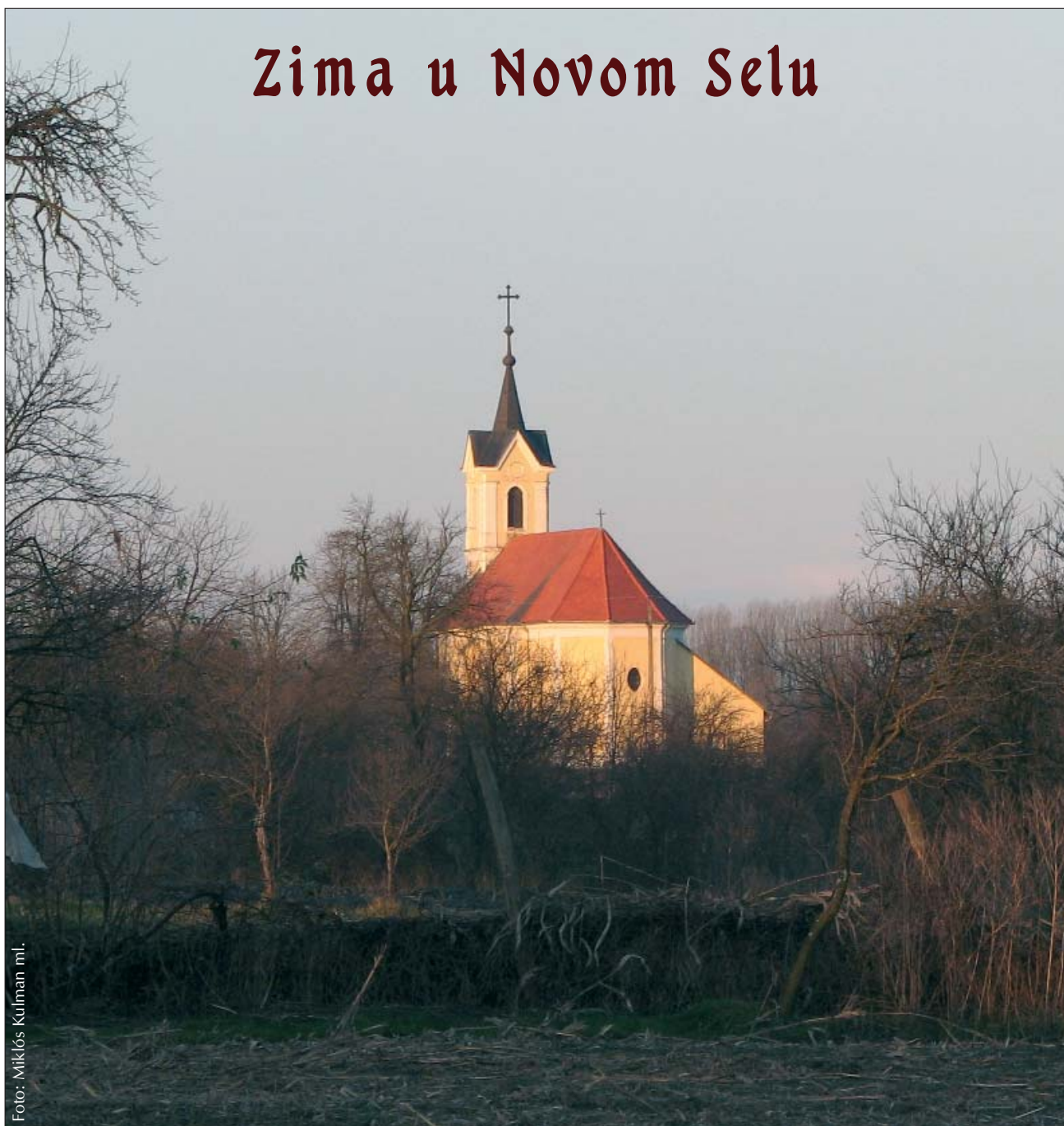

Foto: Miklós Kulman ml.

Komentar

Posao ili hobi?

Nedavno mi je u ruke dospio materijal, zapravo evidencija zastupnika na sjednicama Skupštine HDS-a i statistika njihove nazočnosti skupštinskim sjednicama. Spomenuti imenik sadržavao je podatke počevši od 1. ožujka 2003. i prve sjednice sadašnjeg saziva Skupštine HDS-a zaključno do 7. listopada 2006. godine. Pribivajući skupštinskim sjednicama, bila sam svjedok odaziva zastupnika, ali nisam se posebice bavila ni imenima ni funkcijama, stoga sam se pomalo začudila gledajući ovu evidenciju, kako su neki zastupnici imali hrabrosti, od 18 skupštinskih sjednica, izostati jedanaest, deset, devet, sedam, šest puta ... Često se onako napola uha, ali dovoljno glasno čuje kako je mjesečna nadoknada troškova zastupnicima, članovima odbora, predsjednicima odbora, dopredsjednicima, neznatan iznos novca za rad i trud koji oni ulažu u zastupanje političkih interesa svojih birača. Ne bih ovdje ulazila u njihovu veličinu, nego bih se zapitala nad činjenicom kako se može podići (ako se podigla, a po našim informacijama u protekle četiri godine samo se jedan od 52 zastupnika HDS-a odrekao svoga honorara, i to u korist izgradnje objekta Zavičaj na otoku Pagu) bilo kakva i bilo kolika nadoknada troškova (i onda ako smo formalno-pravno opravdali svoj izostanak) ako od 18 skupštinskih sjednica nisam nazočio polovini, trećini. Hvala bogu, imamo i takvih zastupnika koji uz predsjednika i zamjenika predsjednika nisu izostali nijednoj sjednici. Skeptici i kritičari će pri tome reći da ni oni nisu mnogo govorili, ali u odnosu na one koji nisu došli govorili su puno više o svom odnosu i prema politici, i prihvaćenju obvezi, i prema moralu i svojoj zajednici, a u prvom redu prema biračima koji su ih birali i delegirali. Gdje počinje posao, a prestaje hobi? Hobi radimo s mnogo strasti i pri tome ulažemo ne mala sredstva, trud i energiju, a posao ako smo za njega plaćeni i 100 forinti i ako smo ga se prihvatili, moramo raditi jer ako ga ne radimo kako valja, prije ili poslije bit ćemo na neki način kažnjeni. Neće nam produžiti ugovor, otpustit će nas radi racionalizacije, ali možda ipak imamo vezu, pa možemo i dalje i posao raditi slično hobiju, ali ne s toliko predanošću i toliko strasti. U kolikoj su mjeri oni koji nisu nazočili sjednicama mogli pri tome pratiti rad i djelatnost HDS-a, teško je zaključiti, ali je činjenica kako je malo prijedloga došlo Uredu HDS-a u protekle četiri godine iako i u pozivu na sljedeću sjednicu Skupštine stoji: Molim Vas da svoje primjedbe i prijedloge (i prijedloge tijela ili ustanova na čijem ste čelu) u svezi s temama sjednice, u pisanom obliku, pošaljete na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave najkasnije do 25. siječnja 2007. godine. Je li bavljenje manjinskom politikom posao ili hobi, pitam se ovih dana.

Branka Pavić Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Polako, ali sigurno ušli smo u pokladno razdoblje koje je ove kalendarske godine kratko, naime, Čista srijeda je već 21. veljače. Do tada ćemo nazočiti mnogobrojnim balovima koje naši ljudi organiziraju u svojim sredinama, a prvi veliki hrvatski balski događaj jest bal u Budimpešti i Šopronu koji već više desetljeća uspješno organizira Koljnofsko kulturno društvo. Balska sezona počela je, pa treba večernje toalete pregledati i dotjerati ih. Aktivni politički tjedan polako je iza nas, naime, održani su skupovi hrvatskih elektora u organizaciji Saveza Hrvata po našim regijama i izabrani elektori koji će predstavljati hrvatske birače na hrvatskoj državnoj listi i u budućem sazivu Skupštine Hrvatske državne samouprave. Zemaljski odbor Saveza Hrvata zasjest će koncem siječnja i precizirati hrvatsku državnu listu za izbore koji će biti održani 4. ožujka.

U ovome broju tjednika Hrvata u Mađarskoj vodimo vas na skup elektora u po broju utemeljenih samouprava najveću županiju, u Baranju. Upoznajemo vas sa starom-novom predsjednicom Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj Marijom Pilšić i njezinim promišljanjima nakon održane generalne sjednice iste udruge. Osvrćemo se na niz

događanja koje nismo uspjeli zabilježiti u proteklom brojevima, po svim našim hrvatskim regijama. Jedno malo selo u Zali, Sumarton, ima svoje kulturno-umjetničko društvo koje okuplja sve naraštaje mještana u očuvanju plesa, pjesme i jezika pomurskih Hrvata. I na primjeru Sumartona se pokazalo koliko je važno kada u sinkronu radi

Hrvatska samouprava sela, KUD i mjesna samouprava, a pogotovo je važno kada je u jednome selu upravo načelnik sela Hrvat koji će s pozornice reći okupljenima „ponosan sam što sam Hrvat“. Jer njegov ponos zajedno s njim bez straha će dijeliti i njegovi sumještani i cijela zajednica koja zna da može računati na njega. Potrebno nam je što više svjesnih načelnika Hrvata u našim selima, koji mogu svojim zalaganjem pomoći i rad hrvatskih samouprava i društava. Ima mnogo primjera gdje se to očigledno vidi, i u ovom trenutku to su naša najjača hrvatska središta ili hrvatske oaze. I politika, manjinska politika, treba ulagati u one koji se trude upravo u svojim sredinama promicati i sačuvati hrvatstvo bez obzira jesu li oni crveni, bijeli ili plavi. Jer svi oni rade s nama zajedno za iste ciljeve, za bolju sutrašnjicu naše male zajednice.

Branka Pavić Blažetin

Skup zastupnika hrvatskih manjinskih samouprava u Baranji koji su na manjinskim izborima osvojili mandate u bojama Saveza Hrvata u Mađarskoj

Čitajte i širite Hrvatski glasnik!

Sjednica Bačke regije u Baji

Priprema županijske elektorske skupštine

Analiza izbora za mjesne hrvatske samouprave u Bačkoj, zadaće i pripremni rad glede izbora bačvanskih kandidata na listu Saveza Hrvata u Mađarskoj za buduću Skupštinu Hrvatske državne samouprave i Županijsku hrvatsku samoupravu, te određivanje roka i mjesta sazivanja sjednice svih hrvatskih elektora Bačko-kiškunske županije – bile su glavne teme sjednice Bačke regije koja je održana 29. prosinca u županijskome Narodnosnom domu u Baji. Na sastanak su pozvani predsjednici 12 hrvatskih samouprava čiji su članovi izabrani u bojama Saveza Hrvata, zatim bačvanski članovi Zemaljskog i Nadzornog odbora. Pozivu su se odazvali predsjednici hrvatskih samouprava iz Aljmaša, Bačina, Baje, Dušnoka, Čavolja, Gare, Kačmara, Kalače, Kečkemet i Santova, a predstavnici Baškuta i Čikerije nisu došli. Okupljene je srdačnim riječima pozdravila predsjednica Bačkog ogranka SHM-a Angela Šokac Marković izrazivši žaljenje što dva bačka naselja nisu zastupljena. Analizirajući izbore za mjesne hrvatske samouprave, predsjednik Saveza Joso Ostrogonac ukratko je izvijestio članove o učinjenim pripremama za državne i županijske izbore. Kako je naglasio, od 13 hrvatskih samouprava pozvani su predstavnici samo 12 naselja jer su članovi hrvatske samouprave u Bikižu izabrani u bojama HKC «Bunjevačka čitaonica». Budući da je Savez Hrvata u Mađarskoj osvojio 80 posto mandata na proteklim mjesnim izborima, odlukom Zemaljskog odbora Savez neće stupiti u koaliciju ni s jednom udrugom, a Društvo Horvata kraj Mure i SHM će postaviti zajedničku državnu listu – kazao je uz ostalo Joso Ostrogonac. Dodavši da je 39 mjesta u državnoj Skupštini dogovorom regionalnih ogranaka SHM-a podijeljeno tako da se uzela u obzir brojčanost Hrvata

prema posljednjem popisu pučanstva, zatim broj registriranih birača na biračkim popisima i broj utemeljenih hrvatskih samouprava. Prema tome Bačka će dobiti 5 mjesta, Baranja 11, Gradišće (u dvije županije 6 + 4) 10, Zala 5, Šomođ 3, Pešta 1 i Budimpešta 4.

Kao što je poznato, izbori za državne i županijske manjinske samouprave održat će se 4. ožujka, a odlukom ZO do 15. siječnja svaka regija odnosno županija treba održati elektorske skupštine i dostaviti prijedloge imena na državnu listu. Naime, po izbornome zakonu do 6. veljače (najkasnije 26 dana prije izbora) treba prijaviti državne i županijske liste. Tako je jednoglasno prihvaćeno da se elektorska skupština u Bačkoj održi u Baji u utorak, 9. siječnja, na koju se očekuje svih 60 elektora, zastupnika SHM-a u mjesnim hrvatskim samoupravama. Nazočni su tom prigodom prihvatili i prijedlog imena za državnu i županijsku listu, koji će se predložiti elektorskoj skupštini, koja je nadležna odlučiti, predlagati i izabrati kandidate i pričuve (rezerve) na spomenutim listama. Pri tome je naglašeno da se trebaju birati kandidati koji odgovaraju određenim kriterijima što ih je odobrio Kongres SHM, da budu aktivni članovi hrvatske zajednice, da znaju hrvatski, a da se ne biraju više oni koji nisu sudjelovali u radu Skupštine. Prema tome za državnu listu su predloženi Angela Šokac Marković (Baja), Joso Ostrogonac (Baja), Stipan Balatinac (Santovo), Stipan Krekić (Gara) i Matija Mandić Gohér (Dušnok), a za županijsku Bariša Dudaš (Kalača), Franjo Anišić (Bačino), Šandor Pančić (Baja), Stipan Šibalin (Kečkemet), Joso Šibalin (Santovo), Anica Matoš (Kačmar), Stipan Mandić (Čavolja), Valerija Petrekanić Koszó (Aljmaš) i Anuška Šibalin Bajai (Gara).

S. Balatinac

Župni ured u Aljmašu sa spomen pločom biskupa Ivana Antunovića

Goričan – Letinja

Zdravica na graničnoj crti

Prvog dana ove godine, točno u podne, na murskomu mostu na graničnoj crti međunarodnoga graničnog prijelaza sastali su se granični djelatnici prijelaza Goričan i mađarske Letinje. Na sredini mosta bio je postavljen stol s pjenušcem i čašama za nazdravljanje godini koja dolazi, ali i zahvala za dosadašnju vrlo dobru suradnju policijskih i carinskih službi s lijeve i desne obale Mure. Susret su potakli hrvatski granični policajci i carinici predvođeni načelnikom Policijske postaje Prelog Zdravkom Kolarićem.

On je tom prigodom kazao kako je ovaj susret samo potvrda dobre suradnje mjesnih jedinica s obje strane Mure, a voditelj Ureda načelnika PU međimurske Krunoslav Gosarić je dodao da je to i kruna svekolike dobre suradnje policajaca Međimurske i Zalske županije. Od mjesnih dužnosnika činu nazdravljanja nazočili su Béla Halmi, gradonačelnik Letinje, i Mario Moharić, načelnik Općine Goričan, koji su govorili kroz koje vidove se ta suradnja izražava.

U ime hrvatskih carinskih službi svoju dobru suradnju s mađarskim kolegama potvrdili su Rastislav Horvatić, pročelnik Carinarnice Varaždin, i Mladen David, predstojnik Carinske ispostave Goričan – Carinarnice Varaždin. Potvrdu dobre suradnje Mađara i Hrvata uz ponudu pomoći na pragu Hrvatske u EU izrekli su Károly Kivagy, načelnik Letinjske granične policije, i János Novák, zapovjednik Letinjske carine.

Rečeno je kako je ovo druženje obnova takvih susreta otprije više vremena i da će od sada novogodišnja druženja postati tradicionalna.

Tekst i snimka:
Mladen Grubić

KAŠAD – Kako je za hrvatsku emisiju Radija Pečuha izjavio kašadski načelnik sela Stipo Oršokić, u zgradi seoske kuće, koju je selo kupilo 1999. godine i koja se nalazi u neposrednom susjedstvu seoskog doma kulture, svoje prostorije ima Hrvatska manjinska samouprava te novoosnovani omladinski klub na čelu s Petikom Kellnerom i Markom Gavalerom. Nedavno su seoska i hrvatska samouprava zajedno izdvojili sredstva za opremu klupskih prostorija i za kupnju igraćaka, a na raspolaganju mladima stoje računala, DVD, televizor i igračke za najmlađe. Seoska samouprava gospodari s 52 milijuna forinti u 2007. godini, a u planu je uređenje staze za konjičke utrke.

KANIŽA – U organizaciji Zaklade za glazbenu školu grada, svake se godine održi novogodišnji međunarodni koncert. Od prošle godine na koncertu sudjeluju i glazbenici iz Hrvatske i Slovenije. Ove godine 6. siječnja na koncertu je nastupio Puhacki orkestar iz Belice i Plesna grupa „Teuta“ iz Čakovca, a iz Slovenije harmonikaški trio. Predsjednik Zaklade Zoltán Barát suradnju među glazbenicima želi produbiti što češćim zajedničkim programima.

SUMARTON – Nakon proslave desete obljetnice KUD-a Sumarton zasjeli su članovi organizacije kako bi vrednovali program te da u glavnim crtama raspravljaju o budućim zadaćama. Još za zimskih dana Društvo kani predstaviti svoj desetogodišnji rad i u drugim pomurskim naseljima, želeći time otvoriti mogućnost da se u nj učlane i osobe iz drugih naselja.

FÍCÉHAZ – Nastavnici osnovne škole osim odgoja za zaštitu okoliša mnogo posvećuju i odgoju zdravog življenja. Pred zimskim školskim praznicima organiziran je za njih kviz o zdravom življenju, što ga je priredila učiteljica poznavanja prirode Brigita Mlinarić. Ekipe su trebale izraditi plakate, natjecati se u poznavanju zdrave hrane, napisati pjesmice, ispunjavati testove, pružiti pomoć ozlijeđenim osobama. Sve ekipe su nagrađene.

Skupština baranjskih elektora i izbor kandidata za državnu i županijsku listu

Skupština izabranih baranjskih elektora koji su na izborima za hrvatske manjinske samouprave u bojama Saveza Hrvata u Mađarskoj osvojili mandate u hrvatskim samoupravama Baranjske županije, održana je 5. siječnja u Hrvatskome školskom centru Miroslava Krležu u Pečuhu. Sastanku je sudjelovao i predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac, a nazočne je u ime regionalne Savezove podružnice u Baranji pozdravio predsjednik Baranjskog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj Mišo Hepp. Sastanku se prema zapisniku od pozvana 131 (toliko je mandata Savez Hrvata u Mađarskoj od ukupno 442 osvojio u Baranjskoj županiji) elektora odazvalo njih 93. Za zapisničarku sastanka izabrana je Eva Filaković, a za ovjerovatelja zapisnika Gabor Győrvári i Mijo Štandovar.

U Baranjskoj županiji utemeljene su 33 manjinske samouprave, a mandate su na mjesnim i manjinskim izborima osvojili kandidati Saveza Hrvata u Mađarskoj (131 u 27 samouprava), KUD Tanac (26), Šokačke čitaonice iz Mohača (2), Zemaljskoga društva hrvatsko-mađarskog prijateljstva (6).

Zakonsko pravo na sastavljanje državne liste, kao što je poznato, ima Savez Hrvata u Mađarskoj (koji je osvojio na državnoj razini 442 mandata) i društvo Horvatov kre Mure (s osvojena 60 mandata), a županijske liste, osim Saveza, mogu postaviti u još dvije županije: u Šomodju Zemaljsko društvo hrvatsko-mađarskoga prijateljstva, a u Baranjskoj županiji KUD

Tanac, dok u Zali županijsku listu postavlja isključivo Društvo Horvatov kre Mure.

Pozdravivši nazočne elektore, Mišo Hepp je naglasio važnost sastanka i biranja imena kandidata na državnu listu za zastupnike Skupštine HDS-a i imena kandidata za županijsku listu. Izbori za državne manjinske samouprave i za županijske manjinske samouprave održat će se 4. ožujka 2007. godine.

Svim nazočnim elektorima uručen je početni prijedlog sastavljen od previđenih 11 plus 1 te 9 plus 1 ime kandidata za državnu, odnosno županijsku samoupravu. Prijedlog, koji je izazvao raspravu, sastavio je skup od desetak elektora u nadi kako će se lakše prevladati teškoće i učinkovitije ubrzati tijek odvijanja i rad pečuske sjednice elektora, izgledao je ovako: za državnu listu Mišo Hepp (Pečuh), Arnold Barić (Mišljen), Marijana Balatinac (Vršenda), Ivica Đurok, (Pečuh) Đuso Dudaš, (Šeljin), Gabor Győrvári (Selurince), Đuro Jakšić (Mohač), Mišo Mijatović (Semelj), Mišo Štandovar (Salanta), Đurđa Sigečan (Martinci), Milica Klaić Taradija (Kukinj) i Žuža Gregeš (Harkanj); za županijsku listu: Mišo Šarošac (Semelj), Marija Barac (Mohač), Zorica Gavaler (Kašad), Žuža Győrvári (Selurince), Vera Kovačević (Martinci), Ildiko Manyaszek (Šikloš), Mišo Matović (Vajslov), Ljubica Veber (Fok) i Nandor Dudaš (Starin).

Nakon rasprave gordijski čvor prerezao je Gabor Győrvári predloživši ponovno sastavljanje liste temeljem prijedloga svih

nazočnih elektora naglasivši kako je i lista dana na uvid bila tek prijedlog. Još jednom predložena su imena sa sporne i dodano je još nekoliko imena. Tako na državnu listu uz narečene Marija Barac (Mohač) i Mišo Ferkov (Surdukinj), a na županijsku Đurđa Geošić (Harkanj), Marija Ištoković (Salanta) i Marijana Barjaktar (Surdukinj). Kako se zakasnilo s prijedlogom da i Zoltan Sigečan dođe na državnu listu, stavilo se na glasovanje hoće li skup prihvatiti prijedlog o dodatnom predlaganju još jednoga kandidata za državnu listu, što je skup glasovanjem odbio. Kandidati koji su se odrekli predložene kandidature bili su Ivo Grišnik, Đuro Franković i Antun Vidaković.

Prišlo se glasovanju i odbor za prebrojavanje glasova u sastavu dr. Mira Grišnik, Jelica Darvaš i Agika Hosu utvrdili su imena i redosljed slijedom dobivenih glasova onih elektora koji će baranjske Hrvate (za koje je sukladno prethodnim dogovorima osigurano 11 mjesta na državnoj listi) predstavljati u budućem sastavu skupštine HDS-a, te imena i redosljed po dobivenom broju glasova onih elektora (njih devetero) koji će činiti hrvatsku županijsku manjinsku samoupravu u Baranji.

Imena baranjskih elektora za državnu listu redosljedom broja dobivenih glasova: Đuso Dudaš (Šeljin), Mišo Hepp (Pečuh), Arnold Barić (Mišljen), Milica Klaić Taradija (Kukinj), Đurđa Sigečan (Martinci), Mijo Štandovar (Salanta), Marijana Balatinac (Vršenda) Gabor Györfvári (Selurince), Mijo Mijatović (Semelj), Đuro Jakšić (Mohač), a jedanaesto mjesto dijele s istim brojem glasova Žuža Gregeš (Harkanj) i Ivica Đurok (Pečuh).

Među izabranim elektorima je i Đuro Jakšić, zastupnik mohačke hrvatske samo-

uprave, koji je na izborima za manjinske samouprave krenuo i osvojio mandat u bojama Šokačke čitaonice, a ne Saveza Hrvata u Mađarskoj, premda Savez ima svoja tri elektora u Mohaču. Najviše glasova dobio je Đuso Dudaš iz Šeljina (61), a slijede ga Mišo Hepp (58), Arnold Barić (57) ... O tome tko će biti 11. baranjski elektor na državnoj listi, kazao nam je predsjednik Baranjskoga ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj, konačnu će odluku donijeti Zemaljski odbor Saveza Hrvata u Mađarskoj koji treba potvrditi imena izabranih elektora za državnu listu. Po riječima predsjednika Saveza Hrvata u Mađarskoj Jose Ostrogonca na izborima za državnu samoupravu glasovat će se na listu od 39 imena, a mandati su prethodnim dogovorima temeljem uvažavanja više čimbenika (broj registriranih u hrvatskim biračkim popisima, broj utemeljenih hrvatskih manjinskih samouprava, broj Savezovih mandata u pojedinim županijama ...) podijeljeni: Baranja (11), Gradišće (10), Zala (5), Bačka (5), Budimpešta (4), Šomod-Podravina (3). U odluke skupova elektora (takvih je održano sedam) neće biti utjecaja sa strane, naglašava g. Ostrogonac koji je nazočio skupu u Pečuhu.

Imena izabranih elektora za županijsku listu Saveza Hrvata u Baranji (redosljed prema broju osvojenih glasova): Vera Kovačević (Martinci), Mišo Šarošac (Semelj), Ladislav Kovačević (Vršenda), po 45 glasova dobili su: Zorica Gavaler (Kašad), Ljubica Veber (Fok) i Mišo Matović (Vajslov), Marija Barac (Mohač), Nandor Dudaš (Starin) Žuža Györfvári (Selurince).

B.P.B.

BUDIMPEŠTA – Predsjednik HDS-a dr. Mijo Karagić sazvao je sljedeću redovitu sjednicu Skupštine Hrvatske državne samouprave za 24. veljače 2007. godine. Za sastanak je predložio sljedeći dnevni red: Prihvaćanje Financijskog izvješća Hrvatske državne samouprave za 2006. godinu (referentica: Marija Pilšić, predsjednica Odbora za gospodarstvo, financije i nadzor); Prijedlog strukture Hrvatske državne samouprave za ciklus od 2006. do 2010. godine; Ostala pitanja i prijedlozi. Predsjednik HDS-a moli da svoje primjedbe i prijedloge (i prijedloge tijela ili ustanova na čijem ste čelu) u svezi s temama sjednice, u pisanom obliku, pošaljete na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave najkasnije do 25. siječnja 2007. godine.

JEGERSEK – Predsjednik Odbora za nacionalne i etničke manjine Zalske županije László Vajda za 12. siječnja sazvao je predsjednike manjinskih samouprava. Na sastanku Jenő Manninger, predsjednik Samouprave Zalske županije, upoznat će se s manjinskim predsjednicima, Győző László Vígh, parlamentarni zastupnik, govorit će o mogućnostima u 2007. g., a predstavnik Ureda za nacionalne i etničke manjine izvijestit će nazočne o predstojećim proljetnim manjinskim izborima.

DUŠNOK – Na poticaj Hrvatske manjinske samouprave, u Dušniku je lani prvi put održano starinsko racko prelo, koje je okupilo i stare i mlade, kao nekada u pokladno vrijeme, da duge zimske večeri provedu zajedno, uz ručni rad, razgovor, veselje, tamburaše, ples i uz pripremanje, naravno, i konzumiranje, tradicionalnih kulinarskih specijaliteta i kolača. U suorganizaciji Seoske i Hrvatske manjinske samouprave, ove godine Racko prelo trajat će više dana, od 16. do 26. siječnja u mjesnom domu kulture, a svaki će dan biti uljepšan i nekim programom. Ponovno će biti izloženi starinski predmeti, predstavljeni stari obrti, koje će i mladi imati prilike upoznati i naučiti. U programu će sudjelovati i dušnočki tamburaši pod vodstvom Grge Kovača te dječja plesna skupina rackih Hrvata. Okupljanje svaki dan počinje u 17 sati, a završava oko 21-22 sata. U subotu, 27. siječnja, pak će se u organizaciji mjesnoga KUD-a «Remenica» održati plesna zabava, tradicionalno Racko prelo.

ČAVOLJ – Kako nas je izvijestio predsjednik Stipan Mandić, Hrvatska manjinska samouprava u prosincu je održala javno saslušanje na kojem se u klupskim prostorijama okupilo dvadesetak čavoljskih Bunjevaca. Tom prigodom podneseno je izvješće o lanjskom radu i financijama, te brojnim ostvarenim aktivnostima, kao što su prelo, nastupi dječje folklorne skupine, Spomen-dan Ivana Petreša i drugo. Među planovima je istaknuto izdavanje pjesničke zbirke *Iz dubine* čavoljske pjesnikinje Roze Vidaković (1922. – 1981.) i obilježavanje 85. obljetnice njezina rođenja u okviru spomen-dana i predstavljanja reprint izdanja u Hrvatskoj manjinskoj samoupravi XX. okruga u Budimpešti. Čavoljska Hrvatska manjinska samouprava među ostalima planira nastupe dječje plesne skupine u Budimpešti i Nasvadu (u Slovačkoj) te hodočašće u matičnu domovinu, Gospi od Utočišta u Aljmašu. Već po običaju, kako nam reče Stipan Mandić, i ove godine obilježeni su blagdan svetog Nikole, Materice i Oci te Božić, zajedničko kićenje bora, a tom prigodom djeca i članovi hrvatske zajednice darivani su poklon-paketićima. Osim drugog uručene su im pozivnice za prelo, Hrvatski kalendar za 2007. godinu, CD s predavanjima i koncertom održanim povodom Spomen-dana Ivana Petreša te kupovni bon u vrijednosti od tisuću forinti.

BAČKA – Predsjednica Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj Angela Šokac Marković izvjestila je naš tjednik o predstojećim regionalnim i mjesnim priredbama. Veliko prelo u Baji održat će se u subotu, 27. siječnja. Gost će prema ranijem dogovoru biti Stjepan Jeršek Štef i njegov prateći orkestar, dok će na zabavi svirati TS «Orašje» iz Vršende, odnosno Mohača. Prelo će se održati u Njemačkome prosvjetnom središtu, a cijena ulaznica će biti 1500 forinti. Dan prije, u petak, 26. siječnja, održat će se već tradicionalni Bačvanski razgovori u Baji, koji će jednim predavanjem i prigodnim programom biti posvećeni povijesti, sadašnjosti i budućnosti, te očuvanju nacionalne svijesti bunjevačkih, rackih i šokačkih Hrvata u Bačkoj.

MOHAČ – Tradicionalni bušarski šokački bal i ove se godine priređuje na dan ophoda bušara u Mohaču, što će se zbiti 18. veljače. Na balu će svirati sastav Orašje.

Generalna sjednica DGHU-a

Odobrena županijska i državna lista gradišćanskih predstavnika; novo (staro) peljačtvo Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj

Tolikokrat gvišno ni u prošlosti nisu zasjedali gradišćanski poslanici, elektori kot u zadnjem mjesecu prošloga ljeta, no 20. decembra i dvostruko je bila važna generalna sjednica Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj. S jedne strane, zavolj konačnoga odobrenja onih imen ki te u novom tijelu Hrvatske državne samouprave, a prvi put i na sridnjoj (županijskoj) razini političkoga zastupništva predstaviti hrvatske interese, a s druge strane, i za to jer zavolj izborov otpovidanje staroga peljačtva i odibiranje novoga predsjedništva s početka ljeta je gotovo odrinuto na sam konac 2006. Marija Pilšić, predsjednica DGHU-a, najprlje je izvijestila o programi dotičnoga ljeta, spomenula je skupni projekt sa Zalskom županijom, ka će se popasti ovoga miseca, dobili smo detaljni pregled u financijsko stanje Društva i jednoglasno su prihvaćeni gradišćanski poslanici u skupšćinu HDS-a. To su Čaba Horvath (Petrovo Selo), Štefan Krizmanić (Hrvatski Židan), Julija Bošić-Németh (Narda), Laslo Škrapić (Sambotel), Šandor Petković (Kiseg), Pavao Nickl (Prisika), Matija Šmatović (Bizonja), dr. Franjo Pajrić (Šopron), Geza Völgyi ml. (Koljnof) i Štefan Kolosar (Unda). Isto tako su primljene liste gradišćanskih zastupnikov u županijske samouprave. Zatim je došlo sa strane predsjednice do otpovidanja od svoje funkcije.

Marija Pilšić je istaknula da 2001. ljeta kad je ona povjerenje dobila, začeli su teško djelovanje, ali čuda se je dokazalo „i mirno morem reći, pet uspješnih ljet smo ostavili za sobom. Nismo spali najzad, nego smo društvo držali na nivou!” Mikloš Kohut, donedavni potpredsjednik Društva, pak je

suprot toga malo kritičnije govorio o društvenom djelovanju: „*regionalno gledajući, preveć nismo mogli najpr koraknuti*”, a savjetovao je budućemu peljačtvu neka si zamisli projekte, izmisli nove ideje jer samo s tim će biti garantirana aktivna predviđjena ljeta. S tim se slagao i Vince Hergović ki je još dodao da k tomu je i to osnova da se peljačtvo pomladjuje, a da ti novi izabraniki moraju najti druge smire, ispuniti vrhunsku zadaću koordinacije med društvu i regija. Dr. Franjo Pajrić ekstar je zahvalio Gezi Völgyiju st., rekši 95% društvenoga djelovanja je tajnik nosio na sebi i, apelirajući na rotaciju (da u jednom ciklusu Željezna, u drugom ciklusu Jursko-mošonsko-šopronska županija da predsjednika), zamolio je nazočne neka Željezna županija da svoje prijedloge. Onda su se nek začele burne rasprave, pogadjanja, kandidiranja ... a prez sumlje dokazalo se je, nij u Željeznoj županiji odgovarajuće peršone ka bi se hrabreno zela za vodeću funkciju. Uz to su u međjuvrimenu neki poslaniki dvojili i u pravilu i u zakonitosti ove sjednice, ter je došlo i do prijedloga nek se odrine odabiranje na jedan kasniji termin. Po dugom vrimenskom razvlačenju, ona većina ka je svakako htela spasiti Društvo ili samo produžiti njegovo djelovanje u istom formatu je odibrala, s debeli kompromisi, novo predsjedništvo. Po tom glasanju Marija Pilšić još pet ljet dugo ostaje na funkciji predsjednice, a za potpredsjedništvo se je zgrabio Čaba Horvath, samo na jedno ljet. Takaj će se k tomu držati i Geza Völgyi st. ki će jedno ljet djelati kot tajnik Društva. U kontrolnu komisiju su odibrani Matija Šmatović, Kristina Glavanić i Jadranka Tot.

-Tiho-

Intervju

Blic-intervju sa starom-novom predsjednicom Marijom Pilšić

Razgovor vodila: Timea Horvat

Generalna sjednica gradišćanskoga društva, moremo reći, malo je bila riskantna za bivšu-novu predsjednicu Mariju Pilšić iz Koljnofa. Po teški muka ipak je izabrano novo peljačtvo. Kako si Ti zadovoljna s rezultatom?

– Srce mi boli kad ja znam ča sam djelala va ovi pet ljeti, ča se je moglo djelati, a bilo je takovih članov na skupščini ki si oto mislu da se da i drugačije djelati i da bi još već morali napraviti u minulom razdoblju. No, moja je savist čista, kad znam koliko puti mi nij uspjelo to ča smo htili, ali koliko mi djela stoji va ovoj funkciji.

Neki poslaniki ipak nisu primili tvoj izvješćaj, štoveć kritično su reagirali na tvoj nastup. Po tom kako ti računaš, što te čeka u dođući ljeti u ovom predsjedničtvu?

– Ova funkcija je prez honorara. Ja ovo nek zato djelam kad moje srce i ćut mi ne dopusti da to sve ostavim. Krez 30 ljet sam djelala, djelam za hrvatstvo, ča sam ja od moje familije zela slobodno vrime, ča sam si ja za hrvatstvo dala, i sad kad bi ovo puščala, onda bi znala reći zbogom. Nisam se mogla gizditi s tim, ali zahvaljujući mojim dobrim kontaktom čez toliko ljet, sam nabavila na naticanji već milijun forintov za naše ter i za omladinsko društvo, kot i gradišćanskim selam. Volju sam zgubila malo, ali još me nek inšpirira va tom da još dokažem koliko vridim, kad mi velu da nisam dobro djelala. No ovi isti ne znadu koliko puti sam se va stijenu zapiknula da nisam mogla dalje pojti, npr. kod Narodnosnoga civilnoga osnovnoga programa. Koliko puti sam ja bila u Budimpešti, koliko puti sam rekla da nimamo manjine dobar forum, da nimamo va kolegijumi mjesto, da nimamo podupiranje, ili koliko puti sam rekla na sjednici Saveza Hrvata u Mađarskoj da se neka svaka regija registrira i da je civilnim društvam to najveća mogućnost. Ovo će biti budućnost, ali štimadu da ja nisam dobro djelala, aš ne znaju koliko je truda iznad ovoga svega.

Kako se more tako djelati da si ti izabrana na pet ljet, tajnik društva Geza Völgyi st. za jedno ljet se je zeo za ovu funkciju, uprav tako kot i novi potpredsjednik Čaba Horvath ...

– To se tako da da moramo poiskati druge, mladje ljude, ako je ni, onda moremo gori spomenute peršone počvrstiti u funkciji na kraju ovoga ljeta.

Na ovoj sjednici se je uprav to pokazalo da

Marija Pilšić

mladji su jako pasivni. Iako je bilo kandidatov i za vodeću funkciju, nisu se htili zeti za to. Što misliš, zašto? I kako onda dalje prez mladine?

– Mladi nek jako rado kritiziradu, oni štimadu da se vrapca da loviti s bubnjem. Ja znam koliko puti sam bila neuspješna va ovi ljeti, aš su se vrata zaprla, a onda sam se potresla i išla dalje. Politika je nešto takovo da se mora svagdir znati lobirati i pogledati sve moguće načine za daljnje korake.

Čuli smo refleksije da bi se Društvo već moralo brigati za koordinaciju, a ne k sebi prepisati seoske aktivnosti, priredbe ...

– Znam da moramo regionalne posle širiti po naši društvi, to smo jur začeli. Simo pripada da smo člani FUEN-a, da imamo skupne projekte sa Željeznom županijom ili sa sličnim hrvatskim društvom u Slovačkoj. Nadalje su nam jednako važni po neki regionalni programi, ke podupiramo, mislim ovde na Tamburaški i plesni tabor u Šopronu, na Čitalački tabor za naše osnovnoškolare dvih županij, ali i na omladinski tabor. Svisna sam toga da bi morali još već djelati na civilnom polju, ali za to je dobra pelda i takozvani HEFO-projekt, koji se sada gane sa zalskimi Hrvatima. No, ki me napadaju i velu da ništ nisam djelala, sumljam da nek oto znadu ča kanidu i to čuju ča kanidu ćuti.

Što je najvažnija zadaća Društva, što bi čim prlje morali riješiti?

– Najprvo moramo raščistiti ponovo va statuti članstvo. Zatim moramo pogledati sva društva u regiji, koliko ih je i ki ćedu biti kandidati na skupščini. Svako selo si mora znova birati med društvenimi člani poslanike i nova pravila upisati u statut. I djelo tajnika je pod upitnikom, kad ta peršona mora biti svenek blizu nekakovoga ureda, da bude imao mogućnosti za sprohadjanje naticanj, za državanje kontaktov. Toliko zasad najhtinije ...

Zahvalim razgovor, želim ti zdravlje i žilavosti za dođuća ljeta!

PETROVO SELO – Mjesni teatristi jur dva misece dugo probuju, a krajem januara će na domaćoj pozornici predstaviti kusić, nimški prijevod na hrvatski, iz pera Roberta Novakovića. Komediju *Pansion Söler* ćemo moći pogledati 28. januara, nedilju, a vjerojatno po staroj navadi i otpodne i uvečer je otprta mogućnost da se aplaudira, smije i uživa u petroviskoj predstavi.

PETROVO SELO – Pred samim krajem prošloga ljeta je organizirana ženska nogometna grupa s devet žen, divojak. Trening pelja seniorski nogometaš Andraš Varga, a stručne savjete im podili i lštvan Nemet. U zimi svaki tajejan jedanput u jakovskoj hali se pripravljaaju na utakmice. Petroviska ženska brigada je s lipimi uspjehi nastupila jur na Jukoš-kupu u Cenki, a nedavno i na Silvestarskom prvenstvu u Vašvaru. Kotrigi se veselu da im je i na ov način osigurano redovito tjelesno gibanje, a znamda pojedini muži moru se gizditi, kako im žene dobro znaju i labdu tirati.

PETROVO SELO – Kotrigi Kluba za očuvanje tradicij ni u novom ljetu ne počivaju. Minulu nedilju je održan prvi sastanak ovoga ljeta, tako da su se najprzele stare petroviske jačke, recitali su se djela domaćih pjesnikov, školnikov.

Dani dr. Vinka Žganca u Vratišincu

Povodom tridesete obljetnice smrti akademika dr. Vinka Žganca, od 12. do 16. prosinca 2006. održani su dani u njegovu spomen u rodnome selu Vratišincu. U okviru trodnevne manifestacije postavljeni su vijenci na grob i spomen-ploču. U ime pomurskih Hrvata vijenac su postavili Marija Vargović, predsjednica kaniške Hrvatske manjinske samouprave, i Jože Đuric, predsjednik sumartonske Hrvatske manjinske samouprave. Prilikom obljetnice objelodanjene su dvije knjige: reprint izdanje dr. Vinka Žganca *Pučke popijevke Hrvata iz okolice Velike Kaniže* i dr. Zvonimira Bartolića *Sjevernohrvatske teme VIII*, koje obrađuje pučko pjesništvo pomurskih Hrvata.

Recenzenti dr. Ernest Barić i Đuro Franković te autor dr. Zvonimir Bartolić (u sredini)

U mjesnoj osnovnoj školi, koja nosi ime dr. Vinka Žganca, priređena je prigodna svečanost, izložba pod naslovom „Dr. Vinko Žganec i njegovi pjevači iz Vratišince“.

Na spomen-programu nastupio je školski zbor s pučkim pjesmama Žgančeve zbirke. O djelovanju i vrijednostima akademika govorili su: dr. Zvonimir Bartolić, predsjednik Matice hrvatske ogranka Čakovac, Srećko Tot, predsjednik organizacijskog odbora, Jerko Bezić, predstavnik HAZU, dr. sc. Grozdana Marošević, znanstvena suradnica Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu.

Prof. Bartolić, koji je dobro poznao etnomuzikologa, istaknuo je značenje visoke obljetnice, kada se nekih stvari treba sjetiti da mlada hrvatska pokoljenja mogu nadalje čuvati i njegovati hrvatsku baštinu. Prisjetio se prvih izdanja Matice hrvatske u Čakovcu, od kojih je jedna bila upravo dr. Vinka Žganca 1964. g. Iz predstavljanja knjige „Pučke popijevke Hrvata iz okolice Velike Kaniže“ saznalo se kako je trebala biti objavljena 1971. g., međutim, zbog političkih okolnosti izdana je tek 1974. g. Prema riječima profesora to je bilo malo „zvono“ da se zna za Hrvate koji žive preko granice duž Mure, naime, događalo se u Čakovcu da neki od funkcionara nisu ni znali da uopće postoje.

Žgančeva je knjiga bila golema pomoć Hrvatima i tada pa i danas, naime, pjesma je jako važan element u održavanju kulture. Knjigu prof. Bartolića „Sjevernohrvatske teme“, koja obrađuje pučko pjesništvo pomurskih Hrvata, predstavili su recenzenti dr. Ernest Barić, pročelnik hrvatske katedre u Pečuha, i Đuro Franković, etnograf iz Pečuha. Profesor Barić govorio je o šarenoj slici hrvatske zajednice u Mađarskoj, o jezičnim razlikama, kulturi, o imenima naziva naselja te podrobnije o pomurskim Hrvatima, o uzrocima i problemima asimilacije tijekom više desetljeća. Istaknuo je da studija prof. dr. Zvonimira Bartolića o pučkom pjesništvu pomurskih Hrvata, zajedno sa zbirkom Gjura Deželića „Pjesme mađarskih Hrvata“, te četiri vrijedna empirijska priloga, predstavljaju nezaobilazno djelo za koje predstavnici hrvatske zajednice u Mađarskoj duguju iskreno priznanje i duboku zahvalnost.

Đuro Franković je spomenuo hrvatsku inteligenciju u Mađarskoj, koja se trudi očuvati svoje blago, pokušava to predati mladim naraštajima preko nastave i udžbenika. Mnogi su nastavnici istraživali razne teme na svome području, a naravno vrlo dobro dode pomoć i stručnjaka iz matične

domovine. Etnolog je ukratko govorio o životu i djelovanju Djure Deželića i dr. Vinka Žganca, te pročitao isječak iz života Vinka Žganca kada je sakupljao pjesme među pomurskim Hrvatima.

U okvirima Dana dr. Vinka Žganca objavljena je i filatelistička omotnica i poštanski žig, priređen je kulturni program pod naslovom „Večer hrvatskih plesova i popijevki u obradi dr. Vinka Žganca“, te postavljeno poprsje u izradi prof. Josipa Grgevića.

Ukratko o životu dr. Vinka Žganca

Dr. Vinko Žganec, etnomuzikolog i melograf (Vratišinec kraj Čakovca, 22. siječnja 1890. – Zagreb, 12. prosinca, 1976). Niz godina djelovao u pravničkoj struci (doktor prava). Glazbu je učio privatno. U Zagrebu je od

Trenutak za pjesmu

Iz knjige dr. Vinka Žganca

Snočka sam sadila

Snočka sam sadila kito rožmarina
v oblok sam ga dela, ne škodi mu zima.
Snočka sam sadila kitu rožmarina,
v oblok sam ga dela, ne škodi mu zima.

Rožmarin-kitica, naj se posušiti,
dragi moj golobek, naj se žalostiti.
Daj bi bila znala, kaj buš moral iti,
bila bi ti dala ropčeka našiti.

Daj bi bila znala, kaj buš moral iti,
bila bi ti dala ropčeka našiti.
Na se' štirir vogle kiticu zelenu
kaj si bil' previjal srčecu svojemu.

Vu pustarskaj zdencaj hladna voda zvira,
v koj si moj golobek suzne joči spira.
Vu pustarskaj zdencaj hladna voda zvira,
v koj si moj golobek suzne joči spira.

Pjevačica: *Mara Ribarić Taloš*
iz Pustare

1945. radio kao muzikolog, kustos Etnografskog muzeja, a od 1948. do 1964. kao znanstveni suradnik i ravnatelj Instituta za narodnu umjetnost. Bio je član JAZU, dobitnik visokih priznanja i nagrada, djelatni član i predsjednik strukovnih udruga te honorarni profesor etnomuzikologije na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Razvio je melografsku djelatnost, unaprijedio metodu raščlambe i sistematizacije narodne glazbe, znanstveno obradio različite teme s područja etnomuzikologije. Zabilježio je više od 15 tisuća napjeva, dobar dio objavio u opsežnim zbirkama npr. *Hrvatske pučke popijevke iz Međimurja*, *Narodne popijevke Hrvatskog zagorja*, *Hrvatske narodne popijevke iz Koprivnice i okolice*, *Pučke popijevke Hrvata iz okolice Velike Kaniže*.

Dr. Zvonimir Bartolić, predsjednik Matice hrvatske ogranka Čakovec, o izdanjima povodom 30. obljetnice smrti dr. Vinka Žganca:

Ova dva izdanja odabrali smo zbog toga što prva knjiga dr. Vinka Žganca Pučke popijevke Hrvata iz okolice Velike Kaniže objavljena je prije 32 godine, a u ono doba ni distribucija nije osobito funkcionirala, pa je ta knjiga u ono vrijeme potpuno rasprodana i kod nas, a i u Hrvata u Mađarskoj.

Predložio sam da bi bilo najbolje da se ponovno objavi knjiga Pučke popijevke iz dva razloga: prvi je bio da je Matica hrvatska tu knjigu trebala objaviti 1971. g., ali zbog teških političkih prilika, kada je Matica bila zabranjena, knjiga nije objavljena, nego tek nakon tri godine, no to nije bilo dovoljno popraćeno ni medijski. Drugi je razlog bio što je ta knjiga neophodno potrebna pomurskim Hrvatima, naime, mnoga mlada pokoljenja nisu imala priliku susresti tu knjigu. Knjiga donosi izvornu građu, jezičnu i glazbenu. Željeli smo pomoći Hrvatima kraj Mure u Mađarskoj, jer oni nisu baš u sjajnoj situaciji, globalizacija ih pogađa, malim narodima danas je teško živjeti, pa možda takvo izdanje malo pomaže u očuvanju hrvatskog jezika i kulture. Knjiga „Sjevernohrvatske teme VIII” koncipirana je na taj način da je metrički i stilski obrađena Žgančeva zbirka, ali toj zbirci priložene su pjesme koje je Đure Deželić 1858. g. sakupio, također među pomurskim Hrvatima. U toj knjizi kao autor želio sam upozoriti hrvatsku znanost na podrijetlo pomurskih Hrvata, naime, vrlo vrijedna knjiga dr. Edite Kerecsényi Povijest i materijalna kultura pomurskih Hrvata nije u dovoljnoj mjeri znanstveno podkrijepljena o tome da su Hrvati na lijevoj obali Mure autentična populacija. Želio sam upozoriti hrvatsku znanost da se tomu posveti posebna pozornost. Obje knjige preporučio bi mladim intelektualcima, učiteljima, profesorima da o tim informacijama govore svojim učenicima.

beta

Blagdanski kalendar

Sveti Antun Pustinjak (17. siječnja)

Sveti Antun Pustinjak (r. 356), odnosno *sveti Antun Opat Pustinjak*, nekoć je uživao veliku čast, a bio je zaštitnik bolesnih ljudi i bolesne stoke. Gradišćanski Hrvati *svetog Antuna Opata*, zbog njegova pustinjačkog načina života zovu *sveti Antun Pustinjak*, *sveti Ante Pustinjak*, *Anton pustinjak*, *sveti Antuon Pustinjač* ili *Pustinjac*.

Kod Hrvata u Pomurju poznat je pod nazivom *sveti Anton Opat*. U mohačkih šokačkih Hrvata on se imenuje *Antun sa svinjama*. U santovačkih šokačkih Hrvata *Ognjeni Antun*. U molitveniku pečuških Hrvata Stipana Grdenića *Vrata nebeska* naziva se *Antun Opat pustinjak*.

Štovanje obredne posebnosti *opata Antuna zimskog*, nakon potiskivanja redovnika monaha, pobožan puk je u mnogim mjestima prenio na *ljetnog svetog Antuna*.

Kada su svinje bile već udebljane, klane su na imendan *svetog Antuna Pustinjaka*. Redovnici su tim svinjskim pečenicama i kuhanim mesom počastili siromahe. U srednjem vijeku, naime, red sv. Antuna, odnosno antunovaca, u Njemačkoj je dobio, budući da se istaknuo u liječenju bolesti, povlasticu da svinje iz redovitog uzgoja toga reda mogu slobodno lutati ulicama i jesti otpatke. Da to ne bi iskoristili drugi i među njihove tjerali svoje svinje, oni su, kao znak raspoznavanja, svojima stavljali vrpču sa zvončićem.

Znak sveca jest križ oblika T, odnosno on se još naziva i egipatskim križem Antuna, koji, ako je posvećen, štiti od pošasti, kožnih bolesti i ujeda zmija.

Sveti Antun Pustinjak od starih vremena zaštitnik je domaće stoke. Na njegov imendan

u raznim krajevima Italije i Njemačke posveti se štala i stoka. Ova obredna praksa cvjetala je i u srednjovjekovnoj Ugarskoj. U vrijeme obnove vjere počela je padati u zaborav, a na južnim područjima Mađarske ponovno je obnovljena, ali vezavši se za ime *sv. Antuna Padovanskog*.

U Tukulji tog dana *posveti se rogata stoka*. Svećenik u društvu ministranta, nakon svete mise, na kolima (ako ima snijega, na saonicama) ide – na tri, pokraj ceste improvizirana mjesta gdje su postavljeni stolovi pripremljeni kao manji oltar – blagosloviti stoku. Stol se pokrivi bijelim stolnjakom, u šalice se metne soli, jabuka i bijeli luk. Svećenik uz molbu *ad omnia* i molitvu dijeli blagoslov da sv. Antun zaštiti stoku, mještane i budući rod na poljima. Vjernici povratkom svojim kućama razrežu jabuku i podijele je među članovima obitelji pa reznjeve pojedu. Bijeli luk stavlja se u jelo, a sol se daje stoci. Za vrijeme blagoslivljanja široko se otvore štalska vrata. Obred se ponovi još na dva mjesta, te konji, upregnuti u kočije ili saone, kasom jure.

Istu tradiciju sačuvali su i Hrvati u Erčinu i Andzabegu, koji o običaju kazuju: – *Na bunar su vodili krave, stoku. Pa onda pop bi posvetio krave, stoku bi posvetio, on izašav i posvetio. Samo krave bi istirali (muzare). Puštali bi od crkve, tu je bio jedan bunar di je kulturni dom. Onda (je) išla krava sama kući. Posvetit (su ih tjerali) da ne lipšadu (lipsaju). Da više mlika daju.*”

Hrvati u Hajmašu u sjevernoj Baranji držali su da je svetac zaštitnik stoke, a od susedljana Nijemaca preuzeli su naziv “fich patron”. Đuro Franković

Bogatstvo ...

Unuci dr. Miše Mandića iz Čavolja

Narodnosna gala večer, uručivanje nagrade „Pro cultura minoritatum Hungariae”

Na temelju 1992. godišnje deklaracije OUN-a, u organizaciji Mađarskog instituta za prosvjetu, radi daljnjeg podržavanja baštine nacionalnih manjina, odnosno doprinosa snošljivom suživotu naroda koji obitavaju u Karpatskom bazenu, 2005. prvi put, a 17. prosinca 2006. g. po drugi put u kazališnoj dvorani budimskog Vigadóa priredena je svečana Narodnosna gala večer.

Spomenutoga dana u 16 sati predsjednik Ureda za nacionalne i etničke manjine Antal Paulik otvorio je izložbu «Nāše narodnosti u slikama».

Nakon intonirane mađarske državne i unijske himne te recitacije, predsjednike i zastupnike manjinskih državnih samouprava, te predstavnike mađarskoga društveno-političkog i kulturnog života pozdravila je ravnateljica MIP-a Erika Borbáth.

Svečani uvodni govor održala je glavna pokroviteljica večeri, predsjednica mađarskog Parlamenta Katalin Szili. Uza srdačne čestitke i pozdravne riječi povodom predbožićnih blagdana, predsjednica je izrazila svoju nadu da će se već davno priželjkivano zastupništvo manjina u mađarskom Parlamentu, unatoč trenutačnih različitih mišljenja i stavova mađarskih političkih stranaka, uskoro ipak riješiti. Posebno je istakla kako provedba pravilne i ravnopravne manjinske politike mađarske Vlade treba da se odražava na istim razinama koje se odvijaju u pogledu toleriranja i podržavanja izvanograničnoga mađarskog žiteljstva.

Zatim su gđa Borbáth i supredsjednik Manjinskog savjeta pri Institutu Joso Ostrogonac zaslužnim manjinskim slavljenicima, uza spomen-plakete, predali nagrade „Pro cultura minoritatum Hungariae”.

Među dobitnicima ovoga priznanja bio je i umjetnički vođa undanskoga KUD-a „Veseli Gradišćanci” Štefan Kolosar. Njegove su

zasluge isticane ponajprije glede 30-godišnjeg ustrajnog i uspješnog djelovanja na polju čuvanja i gajenja bogatih gradišćansko-hrvatskih kulturnih vrijednosti kojima su se Undanci s pravom proslavljali i u domovini i inozemstvu. Ovim putem mu svi mi koji ga poznajemo i cijenimo, od srca čestitamo.

Umjetnički kulturni program Narodnosne gala večeri pripao je istaknutim plesnim društvima, književnim prikazima, zborovima, vokalnim solistima, orkestrima, predstavnicima armenske, bugarske, grčke, njemačke, poljske, romske, rumunjske, slovačke, slovenske, srpske i ukrajinske nacionalnosti.

Nas, Hrvate, s umjetničkim djelom „Nebeski znak”, modernom plesnom skladbom posvećenom iščekivanju Isusova rođenja, koreografa i zaslužnog umjetnika Antuna Kričkovića, predstavljao je Hrvatski plesni umjetnički ansambl „Luč”. Narodnosnu gala večer slijedili su domjenak i općenarodnosno druženje.

M. D.

Foto: Gabriella Hajdú

Nagrada za kulturu Štefanu Kolosaru

Pro cultura minoritatum Hungariae
dospila na Undu

Prilikom Dana manjin, u županija i na državnoj razini, bile su održane brojne svetačnosti. Jedna je med njimi bila i svečana priredba Ugarskoga instituta za kulturu 17. decembra u Budimpešti, kade je sve nazočne i slavljénike pozdravila i predsjednica Parlamenta Katalin Szili. Ugarski institut za kulturu od lani dodiljuje nagradu *Pro cultura minoritatum Hungariae* za one pripadnike narodnih grup ki svojim vecljetošnjim stručnim djelovanjem doprinose očuvanju i prikldavanju jezične i kulturne vridnosti. Ljetos su osmimi prikzeli ovo priznanje i diplomu, a med njimi je bio i Undanac Štefan Kolosar, koreograf, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave u Undi ter peljač HKD-a „Veseli Gradišćanci“, a i umjetnički dirigent HKD-a „Kajkavci“ u Umoku. Odlikovani Undanac o ovom vridnom priznanju je rekao: *Jako sam se veselio da sam uprav ja dobio ovu nagradu, aš mislim da med Gradišćanskimi Hrvatima najprlje su priznali moje djelovanje. Jur trideset ljet djelam za kulturu, na gajanju i spasenju običajev, i svi ki me poznadu, znadu da živism za hrvatstvo. Folklornu djelatnost peljam ne samo na Undi i Umoku nego od ovoga ljeta ću pomoći i Četarcem. Znamda nije tajna reći da sam dobio poziv i u Kačmar, kade bi si rado naučili folkloriši gradišćanske tance, isto tako me čekaju i u Slovačkoj. Ako ću imati vrimena, od srca ću im rado pomoći. Polag riči Štefana Kolosara, ova nagrada je dokaz i toga da Gradišćanske Hrvate jur začmu otkriti i stara je dob da se cijeni i njevo kvalitetno ter marljivo djelo. Toga ima dovoljno kod undanskih folklorišev ki su pred kratkim*

Štefan Kolosar

izdali CD-prvijenac s božićnimi jačkami, svako ljetos sudjeluju na najveći smotra širom Hrvatske, a oni su bili prvi ki su dobili na 30. obljetnicu postojanja zlatnu diplomu Hrvatskoga sabora, uprav tako kot i Štefan Kolosar. Smanjena figura kulturne nagrade stalno je sa slavljénikom: *Iznad srca nosim ov mali znak, i ako me pitaju, gizdavo ću povidati zašto sam ga dostao. Miscedan će mi sad gvišno ovde biti! Znamda će mi donesti sriću i zdravlje da bi mogao i nadalje svakamor pojti kamo me nek pozovu!*

-Tiho-

SANTOVO – Njegujući staru tradiciju izvođenja božićne pastirske igre, santovački su betlehemari 22.-23. prosinca i ove godine obišli na desetke šokačkih domova u Santovu, navještajući Isusovo rođenje prigodnim recitacijama i božićnim pjesmama. Skupinu učenika santovačke hrvatske škole uvježbao je umirovljeni učitelj *Marin Velin*, koji već godinama priprema djecu za izvođenje toga starog običaja. Kako saznajemo, u svakom domu lijepo su primljeni i darivani. Osim učitelja, skupinu betlehemara, sastavljenu od 14 učenika, ove godine od strane roditelja pratila je *Žuža Štimac*. Slično prijašnjim godinama, i ovaj put na usluzi im je bio mjesni poduzetnik *Živko Baltin*, koji im je osigurao prijevoz mikrobusedom kako bi u svega dan i pol mogli obići što više domova, pa i one najudaljenije „so-kake“.

PEČUH – U pečuškome Hrvatskom kazalištu teku probe na lutkarskoj predstavi Zlatna ribica. Tekst Aleksandra Puškina režira direktor lutkarskoga kazališta iz Mostara Petar Šurkalović, a u predstavi glume Erika Žarac, Ivo Grišnik, Slaven Vidaković i Tanja Bertok Zupković. Premijera je predviđena za 26. siječnja.

VRŠENDA – U organizaciji vršendske Hrvatske manjinske samouprave te Kulturne i vjerske udruge šokačkih Hrvata, 11. veljače u seoskom domu kulture priređuje se Vršendsko prelo, seoska zabava kojoj je svrha okupiti tamošnje Hrvate na pokladno druženje uz kolače i glazbu. Za dobro raspoloženje pobrinut će se vršendski svirci, poznato Orašje. Toga dana održat će se i godišnja skupština Udruge, a bit će uručene i prigodne nagrade članovima Mješovitoga pjevačkog zbora. Na priredbu, koja počinje u 14 sati, pozvani su i Hrvati iz Katolja.

BARČA – U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave grada Barče, 17. veljače u tome mjestu priređuje se već tradicionalni Hrvatski bal koji svojom masovnošću nadilazi granice grada. Na balu se okuplja velik dio podravske Hrvata i njihovih prijatelja. Ove će godine na Hrvatskom balu svirati sastav Orašje.

Proslavljena obljetnica u Sumartonu

U Pomurju jedino kulturno-umjetničko društvo koje ima razgranatu djelatnost jest KUD Sumarton. Glas o njemu tijekom deset godina proćuo se i izvan mađarskih granica. Na svoje uspjehe ponosni su i članovi, stoga su 29. prosinca 2006. g. dostojno proslavili desetu obljetnicu postojanja Društva.

Možda deset godina nije ni tako mnogo, ali u današnjim prilikama, kada se malo ulaže u kulturu, u društveni život, kada se ljudi teško okupljaju, ipak je jedno desetljeće zavidno dostignuće.

Gala program na kojem su nastupile sve sekcije Društva: tamburaši, mješoviti zbor, folklorna skupina, puhački orkestar, skupina podmlatka pa čak i bivši članovi Društva, pratili su mnogi ugledni gosti hrvatske zajednice iz Mađarske: Katarina Koncer, dopredsjednica HDS-a, Ladislav Penzeš, predsjednik Društva Horvata kre Mure, Marija Vargović, predsjednica Hrvatske ma-

njinske samouprave iz Kaniže, Branka Pavić Blažetin, glavna urednica Hrvatskoga glasnika, i predstavnici raznih naselja i kulturnih društava iz Hrvatske i Slovenije. Dr. Danijel Režek, predstavnik Zavičajnoga društva Međimuraca iz Zagreba, Željko Kolarić, predsjednik KUU „Veseli Međimurci” iz Čakovca, Štefanija Mesarić, predstavnica KUD-a Međimurje iz Ljubljane, Ivo Posedi, predstavnik KUD-a Goričan, Marija Hranjec, predstavnica KUD-a Donji Kraljevec, Sada Šopar, dopredsjednik KUD-a „Seljačka sloga” iz Donje Dubrave, i Vlado Kovač, predsjednik KUD-a „Ivan Mustač Kantor” iz

Svete Marije. Njih je pozdravio Jože Đurić, predsjednik KUD-a Sumarton.

Gledatelji su dobili isječak folklorne i glazbene kulture Hrvata, odnosno pomurskih Hrvata iz Mađarske. Glazbenici, pjevači i plesači u najvećoj su se mjeri predstavili domaćom kulturnom baštinom, no dokazali su da njeguju kulturu i drugih hrvatskih regija.

Sumartonski načelnik Lajoš Vlašić u svome pozdravnom govoru zahvalio je svim članovima koji su unatoč mnogim poteškoćama ostali vjerni Društvu. KUD je odista uspio formirati takvu čvrstu hrvatsku zajednicu u kojoj su ljudi ponosni na svoje podrijetlo, vole svoj materinski jezik i hrvatsku kulturu. Čelnici sela Sumartona ponosni su na tu organizaciju, na njezine članove, te nadalje žele potpomagati njezin rad. Načelnik je istaknuo da je ponosan na svoje hrvatsko

Foto: Zalaí Hírlap

podrijetlo i da je i on član toga kulturnog društva. Dr. Danijel Režek, predstavnik društva Međimuraca iz Zagreba, koji od početaka prati rad Društva, a bio je čak i darovatelj puhača, iskreno je čestitao na programu i na onome hrvatskom duhu koji zrači iz toga kulturnoga društva. To može biti uzor mnogim drugim društvima. Svi gosti iz Hrvatske pohvalno su govorili o kvaliteti izvedaba, o podučavanju podmlatka i zaželjeli nadalje mnogo uspjeha, a domaća publika, kao i uvijek, pohvalila ih je snažnim pljeskom. Prilikom obljetnice članovi osnivači nagrađeni su srebrnim prstenom, a najdjelatniji članovi malim spomen-kipom.

Beta

Radovi učenika iz Serdahela

Kako moja obitelj provodi blagdane?

U mojoj obitelji blagdani počinju prve nedjelje došašća. Tada počinju pripreme za Božić.

Moja obitelj obavlja božićno čišćenje, kupovinu i ukrašavanje kuće. Tjedan dana prije Božića kupuju se darovi i božićna drvca. Ja i moji brat i sestrice jedva čekamo Božić jer se veselimo otvaranju darova. Baka i strina peku kolače, a ja im pomazem. Meni se najviše sviđa ukrašavanje kuće jer to uvijek ja radim. Na Badnju večer cijela obitelj kiti bor, dok baka stavlja slamu pod stol i priprema obilnu večeru. Nakon večere se družimo i gledamo božićne komedije. Poslije odemo na ponoćku gdje slavimo rođenje Isusovo. Nakon mise odemo kući, pa se još malo družimo, a zatim idemo spavati. Dan nakon Božića, poznat kao Štefanje, dan je kada posjećujemo strica Stjepana i strinu Štefaniju, koji slave imendan.

Silvestrovo je posljednji dan u godini. Tada dočekujemo novu godinu. Obično zadužimo strica Dragutina da nam posudi neke dobre božićne i novogodišnje filmove. Točno u ponoć čestitamo novu godinu i pijemo šampanjac.

Moja obitelj ima jedno pravilo, a to je da na Novu godinu ostajemo budni do večeri prvog siječnja. Tek tada možemo ići spavati. Tako izgledaju blagdani u mojoj obitelji.

Puni su zabave, druženja i veselja. Što je najvažnije, puni su ljubavi, a to je ono što mi se najviše sviđa.

Mislim da bi sve obitelji trebale biti složne, kao i veći dio moje obitelji, a to je ujedno i moja želja za ovaj Božić. Božić je divan blagdan i mislim da svi na ovome svijetu, i oni zli i oni dobri, zavređuju lijepe blagdane.

Monika Ptičar
8. razred

NEED FOR SPEED CARBON

U studenom 2006. godine izašla je igrica NEED FOR SPEED CARBON.

Ako si se već igrao MOST WANTEDOM i sviđao ti se, onda ti ja mogu jamčiti da će ti se i CARBON svidati. Grafički su igricu jako dobro napravili, isto tako još

neviđene fore za tuningiranja auta stavili su u igricu. Na primjer, možeš odrediti širinu i dužinu spoiler, kako blizu ceste neka leži auto, kako da izgleda boja na autu, i tako dalje.

Osjećaj brzinu, bori se za najvećeg ilegalnog šofera u cijelome gradu, bježi od

Crosa i njegovih policajaca, skupljaj novce na više vrsti auta kao Aston Martin DB9, Ford Mustang, Lamborgini Murcilago, Mazda RX8 i Rx7, Ford GT, Chevrolet Chorvet Z06 i još više njih. U cijelome gradu imaš četiri neprijatelja.

Iz CARBONA su izvadili DRAG, ali umjesto njega su stavili CARBON CANYON RACING. Na nečiju sreću u Carbon su stavili nazad DRIFT. Mislim da je u CARBONU mnogo bolji DRIFT nego u UNDERGROUNDU (2).

Vjekoslav Blažetin

Izradila: Dijana Kovači
iz Fifehaza

Moja tetka

Moja se tetka zove Eldina. Ona živi u Sarajevu. Radi u advokatskom uredu.

Uvijek kad dođem u Sarajevo, posjetim svoju tetku i njezinu obitelj. Zimi je tamo mnogo snijega, pa svi zajedno idemo na planinu sanjkati se.

Ona mene jako voli, a i ja volim nju.

Amina Badnjević
2. razred

Moj tetec

Moj tetec se zove Janoš. On ima dvadeset i osam godina. Radi u Dombóváru na željezničkom kolodvoru.

Ima kratku svijetlosmeđu kosu, voli nogomet i motore. Živi u Pečuhu, tamo ima curu. Dobar je čovjek. Ne može igrati nogomet jer mu je koljeno bolesno, ali jako ga voli.

Tomica Kočiš
6. razred

Mali planinar

Mali planinar Mate Ispanović, učenik budimpeštanske hrvatske škole, sa svojim ocem Martinom rado pješači i planinari, a za našu Malu stranicu poslao nam je ove dvije fotografije da i vi vidite kako se ne treba plašiti ni prevelike naprtnjače ni prevelike visine.

Zimska škola hrvatskoga folklor

U crikveničkom hotelu „Kaštel“, od 3. do 14. siječnja u organizaciji Hrvatske matice iseljenika održava se Zimska škola hrvatskoga folklor, plesovi jadranskoga područja.

Podučavaju se plesovi, pjesme, nošnje i glazbala Jadranskoga područja (plesovi otoka Krka, Cresa, Raba, Paga, Silbe, šibenskih otoka, Trogira, Kaštela, Čiova, Splita, otoka Šolte, Brača, Hvara, Korčule, makarskoga primorja, doline Neretve, južne Hercegovine, poluotoka Pelješca, Mljeta, Lastova, dubrovačkoga primorja, Konavala, Župe dubrovačke i Boke kotorske). Uza svakodnevna praktična plesna predavanja planirana su i predavanja o narodnim nošnjama, narodnim pjesmama jadranskoga područja, razvoju etnokoreologije u Hrvatskoj, tradicijskim glazbalima i narodnoj plesnoj kulturi u Hrvata te osnovama plesnoga pisma – kineografije, a 13 siječnja održat će se i tradicionalna Heppijada, kada školu i njihove polaznike Mišo Hepp iz Pečuha časti poslasticama ugarske kuhinje. Polaznici su mogli odabrati jednu od ponuđenih grupa predavanja:

1. PLES

2. SVIRANJE TAMBURA

3. SVIRANJE TRADICIJSKIH GLAZBALA

Ova je škola namijenjena voditeljima i članovima hrvatskih folklornih i tamburaških skupina, a i ove godine sudjeluju joj polaznici iz Mađarske, i to učenici pečuške hrvatske škole: Anita Sajčan, Marko Jerant, Darinka Orčik i Žuža Sindler. Voditelj škole je prof. Andrija Ivančan, a osim njega predavanja drže i prof. Vido Bagur, prof. Milan Oreb, prof. Zlatan Sindičić, Branko Šegović, Nenad Milin, Goran Knežević, Kristina Benko i prof. Josip Forjan. Voditelj glazbenog odjela i škole sviranja tambura je maestro Siniša Leopold, a tradicijskih glazbala Stjepan Večković, solist ansambla «Lado». Uz maestra Leopolda na školi sviranja tambura predaje i prof. Željko Bradić uz pripomoć Dražena Šoića.

Polaznici slušaju predavanja i prije i poslije podne, a u večernjim satima planirani su tzv. neobvezni programi: nastupi izvornih folklornih skupina i solista na tradicijskim glazbalima, revija narodnih nošnji. Škola folklor završava 14. siječnja uvečer svečanim koncertom na kojem će nastupiti svi polaznici škole.

Skupština Matice hrvatske Pečuh

Milica Klaić Taradija

U Hrvatskoj školi Miroslava Krleže 8. prosinca održana je godišnja skupština Matice hrvatske Pečuh. Kako nas je obavijestila predsjednica Matice Milica Klaić Taradija, skupštini se odazvao mali broj članova.

Predsjednica je okupljeno članstvo obavijestila o djelatnostima u prošloj godini, o potporama koje je Matica dobila za svoje godišnje programe iz raznoraznih fondova na koje se natjecala. Tako je za svoje djelovanje dobila jednokratnu pomoć od Odbora mađarskog Parlamenta za ljudska prava, vjerska i manjinska pitanja, tu su i uplate članarine, pomogao je i generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu, Zaklada za nacionalne i etničke manjine, te Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, a trošilo se za smještaj gostiju predavača, putne troškove, hranu, usluge ... Da se dobro gospodarilo, pokazuje i pričuva od domalo 300 tisuća forinti koja je ostala iz 2006. godine.

Kako je naglasila Matičina predsjednica osvrnuvši se na prošlu godinu, aktivnosti su doista bile brojne, bilo je i novih organizacijskih pokušaja koji su manje-više uspjeli, sve u svemu, kalendar događanja bio je šarolik. Tako je u veljači održan susret naziva „Naša posla“, u ožujku je i Matica sudjelovala u programima Tjedna hrvatskoga jezika u pečuškoj školi, istoga mjeseca na Blagovijest održan je više nego uspjeli koncert korizmenih pjesama u kurtvaroškoj crkvi. U travnju je organiziran izlet u Osijek i

Đakovo za učenike pečuške hrvatske škole koji su uspješno sudjelovali Tjednu hrvatskoga jezika, u svibnju je potaknuto odličje HDS-a za župnika i dekana Stjepana Zagorca u povodu njegove zlatne mise, a koga je na Matičin prijedlog nagradila škola Miroslava Krleže i Đakovačka biskupija. U lipnju su ponovno održana „Naša posla“, vodstvo Matice (Marija Bošnjak, Milica Klaić Taradija i Tomo Füre) posjetili su Zagreb i sastali se s dopredsjednikom Matice hrvatske Stjepanom Sučićem. Predsjednica osječkog ogranka Matice hrvatske Helena Sablič-Tomić pružila je pomoć pri organizaciji susreta pjesnika iz Hrvatske s čitateljima u Santovu i Pečuhu, te osigurala poklon-knjige maturantima pečuške hrvatske škole. U lipnju je u Osijeku održana konferencija «Urbani Šokci» na kojoj su sudjelovale članice Matice dr. Janja Prodan i Milica Klaić Taradija. Sudjelovalo se i mohačkoj Grahijadi zajedno s udrugom «Šokačka grana» iz Osijeka gdje je dogovoren susret književnika i srednjoškolca. U rujnu se hodočastilo u Aljmasu u organizaciji s kukinjskom Hrvatskom samoupravom. U listopadu je priređen već spomenuti međunarodni susret srednjoškolaca. Nazočni su se složili da se započete aktivnosti nastave i u sljedećoj godini, a u plan rad uvršten je i posjet osječkomu narodnom kazalištu.

Nakon podnošenja izvješća o radu i financijskog izvješća Matičino vodstvo za svoje članove priredilo je prigodno druženje uz ukusnu večeru, a nisu izostali ni božićni paketići u kojima se našla knjiga i kasete. Za dobro raspoloženje nazočnih pobrinuo se Tamburaški orkestar KUD-a „Marica“ iz Salante.

Branka Pavić Blažetin

Tjedan hrvatskoga jezika u pečuškoj hrvatskoj školi

Svinjokolja kod Pave Kovača

Pitomo naselje od ni dvjestotinjak duša, uglavnom su svi stanovnici Hrvati, mirni i pitomi, radišni Podravci. Crkva na brijegu, veća nego cijelo selo, svjedoči vjeru seljana koji su dali i svećenika Bogu i ljudima. Pavo Kovač sa suprugom i punicom stanuje u dugoj novoselskoj ulici. Dva sina s obiteljima u Barči, četvero unučadi, ženina sestra sa svojom kćeri i mužem te dvoje djece, očevi i majke sa snahinih strana, okupi se često velika i brojna, a nadasve radna obitelj. Pavo je velik radnik, štala je puna, polja obrađena, mlijeka u kući, rakija u podrumu, zimnica spremjena i za sebe i svoju djecu, a nađe se nešto i za prodati. Ne žali svoje trudne

težačke ruke, a njegovo veselo srce otvoreno je za svakoga putnika namjernika, a kamoli ne za prijatelja i poznanika, za svoje najbliže; djecu i rodbinu. Svinjokolja su nekada bila mjesta okupljanja. Okupljala se obitelj oko velikoga posla, ali usput se i veselilo, smijalo, i dugo u noć uz miješanje kotla čvaraka pijuckalo i veselilo zajedništvu. Tako je to i danas u Novome Selu, tako je to bilo i ove godine kod Novoseljanina Pave Kovača.

Velika obitelj, okupilo se njih petnaestak, trebalo je zaklati dvije velike svinje i jednu prasicu. I blizanci Dominik i Žolt, te najmlađa unučica, na radost djeda Pave, pomagali su u poslu. Za svakoga se našlo ponešto. Ustalo se u ranu zoru, popila se jutarnja rakija, a potom krenulo na posao. Jedna po jedna padale su svinjske glave, mljelo se i miješalo meso za kobasice, spremale se „čurke“ s „češnjekom“ i „crljenom“ paprikom, slanina, pekla se „mašća“, i „čvarki“, kuhao se kiseli kupus, spremalo „iz kante meso“. Ručati (doručkovati) se moglo tek nakon dijela obavljena posla, a južinati (objedovati,

ručati) kada su se svi već dobro umorili od rada. Vrijeme ih je poslužilo, a i trebalo je jer tri svinje istoga dana zaklati i spremiti, nije baš lagani posao. Ali nije ni posao bio najvažniji, najveća radost za Pavu bila je vidjeti svoje najbliže na okupu i znati kako ih upravo on svojim vedrim srcem i širokom očinskom rukom okuplja oko sebe.

Branka Pavić Blažetin

ŠOPRON – U organizaciji Koljnofskoga hrvatskog društva i Kulturnog društva šopronskih Hrvata, u Koljnofu u domu kulture od 4. do 7. siječnja održan je tamburaški tabor kojem je sudjelovalo 11 tamburaša, sedam iz Koljnofa, dvoje iz Slovačke i dvoje iz Austrije. S mladim i naprednim tamburašima tri dana je radio Damir Mihovec Miki iz Markuševca, glazbeni pedagog iz Hrvatske. Tečaj je bio više nego uspješan, a kako najavljuju organizatori, planira se i njegov nastavak već u veljači.

ANDZABEG – Hrvatska samouprava grada Andzabega 20. siječnja organizira Racki bal u dvorani Benta. U programu otvaranja bala sudjeluju plesno društvo i tamburaški orkestar Pinkica iz Petrovoga Sela.

KATOLJ – U organizaciji mjesne i hrvatske samouprave sela Katolja, kako nas je izvijestila predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Marija Guban, 10. veljače održat će se tradicionalno pokladno veselje, Katoljske poklade. Okupljanje počinje u ranim poslijepodnevnim satima ispred seoskog doma kulture odakle povorka pokladnika kreće prema katoljskoj „planini“ i tamošnjim podrumima gdje će se veseliti i družiti do kasnih večernjih sati kada će se svi zajedno spustiti u selo i nastaviti ples oko velike seoske lomače. Na balu u domu kulture svirat će Tanacovi svirači, iliti Vizinov orkestar.

Hrvatski bali u Gradišću

SIGET – U gradu Sigetu 20. siječnja održat će se Hrvatski bal u organizaciji tamošnjih Hrvata i njihove samouprave, a goste će zabavljati orkestar Podravka iz Martinaca.

SELURINCE – U tamošnjem Aninu baru 3. veljače priredit će se tradicionalni Hrvatski bal. Goste će zabavljati orkestar Podravka iz Martinaca.

ŠELJIN – Nadaleko poznati šeljinski Hrvatski bal i ove će se godine, u organizaciji Hrvatske samouprave naselja Šeljina, održati u Draškovićevu dvorcu 10. veljače. Dobra kuhinja Šandora Matorica i izvrsni Podravkini svirači iz Martinaca te veseli Podravci jamstvo su dobre zabave u Šeljenu.

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Glavnogradske samouprave, Hrvati glavnoga grada i njihovi gosti zabavljat će se na Hrvatskom balu u Almásijevu središtu. Za dobro raspoloženje pobrinut će se sami sudionici bala, koji će sa sobom donijeti popudbinu za dugu plesnu noć; „iča i piča“, a za glazbu će se pobrinuti svirači martinačke Podravke i svirači tukuljskoga Prekovca.

SURDUKINJ – Kako nas je obavijestio predsjednik surdukinjske Hrvatske manjinske samouprave Mišo Ferkov, Hrvatski bal u njihovu naselju održat će se 24. veljače, a goste će zabavljati orkestar Badel.

Buševeci na Hrvatskom balu u Šopronu

Cepreg – 13. januara, Hrvatski bal, kulturni dom. Nastupa domaći jačkarni zbor. Svira: Pinkica iz Petrovoga Sela.

Šopron – 13. januara, Hrvatski bal, hotel Fagus. Organizator: Koljnofsko hrvatsko društvo. Nastupaju: tamburaši iz Koljnofa i ženska klapa Golubice. Svira: Tomislav Bralić i Ancora iz Hrvatske. Star-gost: Danijela Pintarić.

Bike – 19. januara, Hrvatski bal, restoran „Vadásztanya“. Nastupa domaći zbor: Danica. Svira: Pinka-band iz Petrovoga Sela.

Kiseg – 20. januara, Hrvatski bal, hotel Irottkő. Organizator: mjesna Hrvatska manjinska samouprava. Svira: Pinka-band iz Petrovoga Sela.

Umok – Hečka – 26. januara, pansion Tornácok u Hečki. Hrvatski bal HKD-a Kajkavci iz Umoka. Nastupaju: plesači i tamburaši Kajkavci. Svira: Timar-trio iz Petrovoga Sela.

Hrvatski Židan – 27. januara, Hrvatski bal u mjesnom domu kulture. Organizator: mjesna Hrvatska manjinska samouprava. Nastupaju: domaća kulturno-umjetnička društva. Svira: Pinkica iz Petrovoga Sela.

Unda – Bike – 3. februara, Hrvatski bal Veselih Gradišćancev deseti put, u hotelu Répce u Bika. Nastupaju: pjevači i plesači HKD-a Veseli Gradišćanci. Svira: Pinkica iz Petrovoga Sela.

Kemlja – 10. februara, Hrvatski bal. Organizator: mjesna Hrvatska manjinska samouprava. Nastupaju domaća kulturna društva. Svira: István Vörös iz Staroga Grada.

Sambotel – 17. februara, Hrvatski bal, Velika športska hala. Organizator: KUD Zviranjak iz Prisike. Nastupa: Zviranjak i KUD iz Šiljakovine. Sviraju: Kristali iz Županje i Pinkica iz Petrovoga Sela.

tih

Marindanski bal u Santovu 2006. godine

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac (zajm. gl. i od. urednika), tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu, Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu, Timea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tih@croatica.hu, LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsviko@croatica.hu ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kht. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 4160,- Ft. List pomaže Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270